

Μάθηση σε νέα τεχνολογικά περιβάλλοντα

Ενότητα 11: Κοινωνιογνωστικές, Κοινωνικές
και Τεχνολογικές Θεωρίες Μάθησης

Βασιλική Μητροπούλου-Μούρκα
Τμήμα Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Κοινωνιογνωστικές, Κοινωνικές και Τεχνολογικές Θεωρίες Μάθησης

Περιεχόμενα ενότητας

1. Κοινωνιογνωστικές Θεωρίες Μάθησης.
2. Κοινωνικές Θεωρίες Μάθησης.
3. Τεχνολογικές Θεωρίες Μάθησης.
4. Χαρακτηριστικά Τεχνολογικής Εκπαίδευσης .
5. Επικέντρωση ενδιαφέροντος.

Περιεχόμενα ενότητας

6. Η συστημική : οργάνωση των στοιχείων της διδασκαλίας & του διδακτικού σχεδιασμού.
7. Η υπερμεσική : χρήση των νέων τεχνολογικών μέσων στη διδασκαλία & νέα στοιχεία επεξεργασίας πληροφοριών.
8. Κυβερνητική.
9. Θεωρία Επικοινωνίας.
10. Ρεύματα που αλληλεπίδρασαν.

Κοινωνιογνωστικές Θεωρίες Μάθησης

- Λαμβάνουν υπόψη τις πολιτισμικές και κοινωνικές συνθήκες μάθησης.
- Έχουν επιρροές από ανθρωπολογία και κοινωνική ψυχολογία.
- Ενδιαφέρονται για τις επιρροές που εξασκεί το περιβάλλον (περιβάλλον χώρος, περιρρέουσα ατμόσφαιρα, κοινωνικές τάξεις, τοπική κουλτούρα, λαϊκός πολιτισμός κλπ.).

Κοινωνικές Θεωρίες Μάθησης

- Η εκπαίδευση στοχεύει στις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ελευθερίας, ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης.
- Η εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στο μετασχηματισμό της κοινωνίας λαμβάνοντας υπόψη της τα στοιχεία του σύγχρονου πολιτισμού.
- Ο μαθητής να αποκτήσει συναισθηματικά, νοητικά, ψυχοκινητικά εργαλεία προκειμένου να μετασχηματίσει την πραγματικότητα (στη σχολική αίθουσα, στους εκπαιδευτικούς θεσμούς, στην κοινωνία), να γίνει κοινωνικά κριτικό.

Τεχνολογικές Θεωρίες Μάθησης

- Κοινό αξίωμα.
 - Βελτίωση της τεχνολογίας & διαδικασιών παιδαγωγικής επικοινωνίας για καλύτερη μάθηση.
 - Τεχνολογική προσέγγιση της εκπαίδευσης.
- Οικοδόμηση συστημάτων διδασκαλίας & εκμάθησης.
- Τεχνολογία : σύνολο στηριγμάτων δράσης (μέσα, εργαλεία, όργανα, συσκευές, μηχανήματα, διαδικασίες, μεθόδους, αλγόριθμους, προγράμματα).

Χαρακτηριστικά Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (1/2)

- Η βαρύτητα πέφτει στα τεχνολογικά μέσα & στην οργάνωση της ύλης (ώστε να αφομοιωθεί καλύτερα).
- Συγκεκριμένη ορολογία (π.χ. διαδικασία, μηχανική, επικοινωνία, σχηματοποίηση, τεχνολογία, τεχνικές, μέσα, πληροφοριοποιημένα περιβάλλοντα, προγραμματισμός, σύστημα, εξατομικευμένη διδασκαλία).
- Ενεργό ενδιαφέρον για μόρφωση & διδασκαλία.
- Ζωηρό ενδιαφέρον σχεδιασμού & οργάνωσης των διαδικασιών της μόρφωσης.
- Επιμονή στα στοιχεία της επικοινωνίας (π.χ. ανάδραση).

Χαρακτηριστικά Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (2/2)

- Χρησιμοποίηση τεχνολογιών επικοινωνίας (οπτικοακουστικές συσκευές, ηλεκτρονικοί υπολογιστές κλπ).
- Επιμονή στην αναγκαιότητα αναγνώρισης συμπεριφορών των μαθητών.
- Πρόθεση για συστηματοποίηση των φάσεων της μόρφωσης (καθορισμός στόχων, εργασίες αξιολόγησης κλπ).
- Προσφυγή σε περιγραφή, τυποποίηση λειτουργιών επιμόρφωσης, χρήση αλγορίθμων.
- Κριτικές παρατηρήσεις στα οράματα της εκπαίδευσης (ρομαντικά, ουμανιστικά).

Επικέντρωση ενδιαφέροντος

- Οργάνωση των μέσων για προσέγγιση των σκοπών.
- Πρόβλημα: ενεργοποίηση τις εκπαιδευτικές διαδικασίες ώστε να καταστούν αποτελεσματικές.
- Είναι διεπιστημονική.
- Προσδιορισμός στόχους.
- Αναπτύχθηκαν δύο τάσεις:
 - Η **συστημική** : οργάνωση των στοιχείων της διδασκαλίας & του διδακτικού σχεδιασμού.
 - Η **υπερμεσική** : χρήση των νέων τεχνολογικών μέσων στη διδασκαλία & νέα στοιχεία επεξεργασίας πληροφοριών.

Η συστημική οργάνωση των στοιχείων της διδασκαλίας & του διδακτικού σχεδιασμού

- Προέλευση: έρευνες που αφορούν τη θεωρία των συστημάτων και οδήγησαν στον παιδαγωγικό σχεδιασμό.
- Συνίσταται στην εξέταση των σχέσεων μεταξύ των στοιχείων σε συνάρτηση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς.
- Διακρίνουμε σε τρεις θεμελιώδεις κατηγορίες: σκοποί, διαδικασίες, στοιχεία.

Η συστημική: οργάνωση των στοιχείων της διδασκαλίας & του διδακτικού σχεδιασμού

- Πορεία συστημικού τρόπου: ανάλυση σκοπών, χαρακτηριστικών του μαθητή, σύλληψη συστήματος διδασκαλίας, πειραματισμό συστήματος, αξιολόγηση, εισαγωγή αναγκαίων τροποποιήσεων.
- Το συστημικό μοντέλο βάσης παρέχει πλαίσιο για την οργάνωση των εισαγωγικών & συνθετικών στοιχείων, διαδικασίες & αποτελέσματα διδασκαλίας.
- Διευκολύνει το σχεδιασμό της διδασκαλίας εμφανίζοντας και οργανώνοντας τους παράγοντες τους οποίους πρέπει να λάβουμε υπόψη για μέγιστη αποτελεσματικότητα.

Η υπερμεσική: χρήση των νέων τεχνολογικών μέσων στη διδασκαλία & νέα στοιχεία επεξεργασίας πληροφοριών

- Προέλευση: έρευνες στην **κυβερνητική**, τεχνητή νοημοσύνη, γνωστικές επιστήμες, πληροφορική, **θεωρίες επικοινωνίας** (που έχουν αντικείμενο τη χρήση των media).
- Εξετάζει το τεχνολογικό περιβάλλον, την αλληλεπίδρασή του, τη δόμηση αλληλεπιδρώντων συστημάτων (περιβάλλοντα των hypermedia).
- Επιδιώκει ένα σύστημα που να λειτουργεί, μια αποτελεσματική τεχνολογία και όχι μια ωραία θεωρία.

Η υπερμεσική: χρήση των νέων τεχνολογικών μέσων στη διδασκαλία & νέα στοιχεία επεξεργασίας πληροφοριών

- Επικεντρώνεται στην αλληλεπιδρώμενη χρήση των τεχνολογικών συνόλων που διαχειρίζεται ο Η/Υ και στον μαθητή.
- Η κατασκευή περιβαλλόντων παίρνει δύο κατευθύνσεις:
 - Άνοιγμα στον μαθητή.
 - Χρήση πολλών μέσων.
- Ο Η/Υ γίνεται σταθμός εργασίας προσανατολισμένος στη μάθηση & εργαλείο έκφρασης & ανακάλυψης για το μαθητή.

Κυβερνητική

- Επιστήμη ελέγχου και επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπου & μηχανικής.
- Μελέτη της επικοινωνίας ως παράγοντας οργάνωσης & ελέγχου κάθε συστήματος.
- Ασχολήθηκε με την επιστημονική μελέτη των σχέσεων μεταξύ διαδικασίας διδασκαλίας & αποτελεσμάτων στον τομέα εκμάθησης.
- Η εκπαίδευση γίνεται αντιληπτή ως τεχνολογία της αυτοματοποίησης των διαδικασιών της διδασκαλίας με τη βοήθεια αλγορίθμων.

Θεωρία Επικοινωνίας

Συνθετικά στοιχεία

- **Πομπός:** καθηγητής, ειδικός στην οργάνωση & μετάδοση της γνώσης.
- **Μήνυμα:** το μάθημα είναι σύνολο δομημένων γνώσεων με μια συγκεκριμένη σειρά (χρονολογική, θεωρητική, λογική).
- **Μέσον:** σημαντικό & μορφή οπτικοακουστικού λόγου.
- **Αποδέκτης:** μαθητής που πρέπει να αποκτήσει γνώσεις.
- **Περιβάλλον:** σχολείο, τάξη, κέντρο διδακτικών μέσων είναι χώροι διδασκαλίας.

Ρεύματα που αλληλεπίδρασαν

- Η θεωρία **παιδαγωγικού σχεδιασμού**
 - δανείστηκε από τις θεωρίες επικοινωνίας: στοιχεία επεξεργασίας της πληροφορίας.
 - δάνεισε στη διδασκαλία με Η/Υ: περιγραφή των κυριότερων στοιχείων της διδασκαλίας.
- Η προσέγγιση των **υπερμέσων** δάνεισε στους χρήστες των συστημάτων την έννοια της **ανάδρασης** (αμφίδρομη επικοινωνία).
- Η **συστημική** τάση ευνοεί την ποιότητα του παιδαγωγικού σχεδιασμού.
- Τα **υπερμέσα** ευνοούν την ποιότητα του λογισμικού και το σύνολο των πολυμέσων.

Σημείωμα Αναφοράς

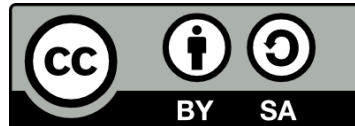
Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Βασιλική Μητροπούλου-Μούρκα. «Μάθηση σε νέα τεχνολογικά περιβάλλοντα. Ενότητα 11: Κοινωνιογνωστικές, Κοινωνικές και Τεχνολογικές Θεωρίες Μάθησης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS172/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

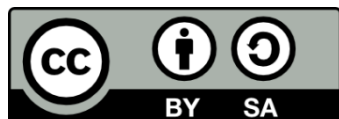
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Παναγιωτόπουλος Πέτρος
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

